

OHJAUKSEN YHTEISTYÖSUUNNITELMA MÄNTSÄLÄSSÄ 2007 - 2008

Hyväksymispäivä 1.12.2006

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	2
2. OHJAUKSEN NYKYTILA JA YHTEISTYÖN ONNISTUMISEN EDELLYTYKSET	3
2.1 Perusopetus.....	3
2.2 Ammatilliseen koulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, Ammattistartti	4
2.3 Toinen aste	4
2.4 . Maahanmuuttajien koulutus.....	4
2.5 Erityistä tukea tarvitsevien ohjaus	5
2.6 Niveltäminen, yhteistyö ja ajoitus.....	5
2.7 Tiedottaminen	5
2.8 Tukioppilas-, tutor- ja mentor-toiminta	5
2.9 Oppilas-/opiskelijahuollollisen tiedon siirto	6
3 PERUSKOULUN JA TOISEN ASTEEN YHTEISTYÖ	7
4 OPPILAITOSTEN YHTEISTOIMINNAN KEHITTÄMISHAASTEITA	10
4.1 Toiminnan kehittäminen Mäntsälässä	10
4.2 Tietotekniikkaratkaisuja opinto-ohjaukseen.....	11
4.3 Opettajien yhteistyön kehittäminen	11
4.4 Oppilas-/opiskelijahuolto.....	11
4.5 Vanhempainiltatoiminnan kehittäminen	11
4.6 Oppilasta koskevan tiedon siirtäminen.....	12
4.7 TET:n kehittäminen	12
4.8 Ryhmäytymisen kehittäminen	12
5 LOPPUSANAT	13

LIITTEET: ASIAKIRJOJA OHJAUSTYÖN TUKEMISEKSI

Liite 1. Lupa koulutukseen tutustumiseen – lupa-anomus kouluvierailulle lähtemiseen

Liite 2. Koulutukseen tutustuminen – lomake kouluvierailulle lähtevälle

Liite 3. Mäntsälän toisen asteen yhteistyö

Liite 4. Toisessa oppilaitoksessa suoritettavat opinnot

Liite 5. Tiedote uudelle oppilaitokselle

1. JOHDANTO

Ohjauksen avulla tuetaan eri opiskeluvaiheissa olevia oppilaita/opiskelijoita selviytymään opinnoistaan. Lisäksi ohjauksen tulee antaa sellaisia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan siirryttäessä seuraavaan opiskeluvaiheeseen tai työelämään.

Oppilaan- ja opinto-ohjauksen paikallisen ja alueellisen yhteistyön vahvistamiseksi päätettiin laatia yhteistyösuunnitelma yhdessä Mäntsälän perus- ja toisen asteen koulujen ohjaushenkilöstön kanssa. Samaan asiaan on kiinnitetty huomiota valtakunnallisessa ohjauksen kehittämishankkeessa, sekä perus- ja toisen asteen lainsäädännön ja opetussuunnitelmien uudistuksissa. Paikallisella tasolla katsottiin tarpeelliseksi kirjata ylös jo käytössä olevat toimivat käytänteet. Ohjauksen kehittämishankkeessa pyritään yhtenäistämään koko Keski-Uudenmaan alueen koulujen ohjauksen toimintamalleja unohtamatta koulukohtaisia hyväksi havaittuja menetelmiä.

Yhteistyön tavoitteena on, että ohjaus säilyy oppilaan näkökulmasta jatkumona perusasteelta toiselle asteelle. Asioita yhdessä tehden ja jokaisen asiantuntemusta hyödyksi käyttäen vältetään ohjaustehtävien päällekkäisyyttä ja optimoidaan ohjausresurssin käyttö.

Vaikka ohjauksen kokonaisuuden ymmärtämisen kannalta on tarpeen kuvata ohjauksen toteutumista perusopetuksen alkuvaiheesta alkaen, keskittyy tämä suunnitelma tarkastelemaan yhteistyötä 7. luokalta toiselle asteelle. Yhteistyömallia 1.-6. luokkien kanssa kehitetään tarpeen mukaan.

2. OHJAUKSEN NYKYTILA JA YHTEISTYÖN ONNISTUMISEN EDELLYTYKSET

Ohjaus nähdään jatkuvana prosessina, joka alkaa kouluiän kynnyksellä ja jatkuu oppilaan/opiskelijan koko opintopolun ajan. Ohjauksen kehityssuunta on kohti avoimempaa ammatillisuutta: yksilöohjauksen rinnalle on noussut eri ammattialojen osaamista hyödyntävä verkostotyö. Lisäksi on yhä enemmän alettu korostaa ohjattavan autonomiaa ja aktiivista roolia vastuullisena oman elämänsä konstruujana ja monipuolisen tiedon hankkijana.

Opinto-ohjauksen tehtäväkokonaisuudet jaetaan vakiintuneen käytännön mukaan kolmeen osaan (mm. Nummenmaa ja Vuorinen, 1996):

- 1) Opiskelun ohjaus (opiskelu ja oppiminen)
  - yksilöllinen ohjaus ja neuvonta
  - oppimisen tukeminen
  - koulun valinnaisuuden ja omaleimaisuuden edistäminen
- 2) Kasvun ja kehityksen tukeminen (psykososiaalinen tuki ja oppilashuolto)
  - henkilökohtaisissa asioissa tukeminen
  - yhteistoiminta eri tahojen kanssa
- 3) Ammatillinen suuntautuminen
  - yksilöllisten ammatinvalintavalmiuksien kehittäminen
  - jatko-opintoihin ohjaaminen
  - työelämän tuntemuksen lisääminen
  - yhteistoiminta elinkeinoelämän ja työhallinnon kanssa ja muiden sidosryhmien, kuten esimerkiksi kansaneläkelaitoksen ja työvoimatoimiston kanssa.

Oppilaitosten ohjaustoiminnassa ovat mukana kaikki ohjaus- ja opetustyötä tekevät henkilöt: rehtorit, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat, luokanvalvojat ja aineenopettajat. Ohjaustoiminnassa avustavat oppilas-/opiskelijahuoltohenkilöstö, koulusihteerit ja soveltuvin osin muukin henkilökunta sekä tukioppilaat, opiskelijatutorit ja tulevaisuudessa opiskelijamentorit.

2.1 Perusopetus

Perusopetuksen oppilaanohjaus on koko työyhteisöä koskevaa kokonaisvaltaista yhteistyötä. Opiskelun ohjaus sekä kasvun ja kehityksen tukeminen toteutuvat opinto-ohjauksessa koko ajan, ammatillinen suuntautuminen pääasiassa 8.-9. luokan aikana. Perusopetuksen luokilla 1-6 oppilaanohjauksen tavoitteena on edistää oppilaan opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä osaltaan estää oppimisvaikeuksien syntymistä. Koko perusopetuksen ajan oppilasta ohjataan itsenäistymiseen ja vastuullisuuteen koulutyön ja kotitehtävien hoitamisessa. Jossakin määrin jo esikoulusta alkaen voidaan käsitellä työelämään ja ammatteihin liittyviä sisältöjä esim. tekemällä opintokäyntejä ympäristössä oleville työpaikoille ja toimimalla yhteistyössä niiden kanssa mm. kummiluokkatoiminnan välityksellä.

7.-9. luokan aikana oppilas saa luokkamuotoista ja henkilökohtaista ohjausta peruskouluopintojen, jatkokoulutuksen ja ammatinvalinnan tueksi. Opinto-ohjaajat ja opettajat antavat oppilaille jatko-opintojen tueksi ajan tasalla olevaa tietoa eri kou-

lutusaloista ja ammateista. Oppilaita tuetaan ja kannustetaan myös itsenäisen tiedonetsintään ja päätöksentekoon, koska nämä taidot ovat erittäin tärkeitä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Työelämään tutustumista eli TET -toimintaa järjestetään yläluokkien opinto-ohjauksessa 8. sekä 9. luokalla yksi viikko. Lisäksi oppilaat tutustuvat oman koulun keittiön toimintaan 7. tai 8. luokalla 2h -2 päivän ajan. Tavoitteena on tukea oppilaiden jatko-opintosuunnitelmia ja antaa valmiuksia myöhempien koulutusvaiheiden työssäoppimisjaksoista suoriutumiseen sekä työelämään.

Perusopetuksen 8. ja 9. luokka on mahdollista opiskella myös joustavan perusopetuksen ryhmässä, ns. jopo-luokalla. Jopo-luokkaan haetaan erillisellä haulla maaliskuussa. Koulujaksojen lisäksi jopo-luokassa opiskellaan myös työssäolojaksoilla.

2.2 Ammatilliseen koulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, Ammattistartti

Koulutus on suunnattu perusopetuksen päättävälle nuorille, joilla ei ole vielä selkiintynyttä käsitystä ammatinvalinnastaan tai jolla ei ole riittäviä valmiuksia ammatilliseen peruskoulutukseen hakeutumiseen tai opinnoista suoriutumiseen. Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tarkoituksena on tutustuttaa opiskelija eri aloihin ja antaa hänelle mahdollisuus kehittää opiskelutaitojaan ja yleistä elämänhallintaansa.

Opintojen aikana opiskelijalla on mahdollisuus parantaa peruskoulun arvosanoja ja tutustua ammatillisiin opintoihin.

2.3 Toinen aste

Ohjaus toisella asteella kattaa opiskelijoiden opintojen suorittamiseen, valinnaisuuteen, mahdolliseen opiskelussa tarvittavaan erityistukeen sekä jatko-opintoihin ja työelämään ohjaamiseen liittyvät osa-alueet. Ohjauksen avulla hoidetaan nivelvaiheeseen liittyviä tiedotus- ym. tehtäviä, esim. esitellään toisen asteen koulutusta peruskoululaisille.

Ammatillisen toisen asteen ohjauksessa korostuu lisäksi ammatillinen suuntautuminen, oman ammattiylpeuden ja ammatti-identiteetin kehittyminen, työelämään sijoittumisen suunnittelu sekä jatko-opintomahdollisuuksien kartoittaminen. Yleisivistävällä toisella asteella painottuu jatko-opintoihin suuntautuminen. Tietoa jatko-opinnoista ja työelämästä antavat opinto-ohjaajan lisäksi myös aineenopettajat omalta alaltaan omilla oppitunneillaan.

2.4 Maahanmuuttajien koulutus

Maahanmuuttajia Mäntsälässä on integroituina tavallisiin opetusryhmiin. Heidän opiskelunsa ja jatkokoulutukseen ohjaamisensa edellyttää moniammatillista yhteistyötä. Maahanmuuttajien koulutuksen osalta yhteistyötahoina toimivat kouluttajat, sosiaalityöntekijät, ulkomaalaissihteerit ja Mäntsälän koulutoimiston, työvoimatoimiston sekä Kelan virkailijat.

Keski-Uudenmaan aikuislukio järjestää maahanmuuttajille perusopetusta ja kotoutumiskoulutusta, jonka jälkeen opiskelija voi siirtyä esimerkiksi ammattiopistojen

maahanmuuttajien ammatilliseen valmentavaan tai valmistavaan opetukseen, työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, työharjoitteluun tai töihin. Yhteistyö alueen eri viranomaisten kesken on tiivistä ja aktiivista.

2.5 Erityistä tukea tarvitsevien ohjaus

Erityisohjausta voivat tarvita oppilaat, joilla on oppimisvaikeuksia, mielenterveysongelmia tai fyysisiä rajoitteita sekä sosiaalisista ongelmista kärsivät oppilaat ja opiskelijat. Näihin ryhmiin kuuluvien ohjaus tulisi aloittaa hyvissä ajoin ennen jatko-opintoihin hakeutumista, koska ko. oppilaiden kohdalla saatetaan joutua sellaisiin aikaa vieviin toimenpiteisiin kuin ammatinvalinnanohjaus ja -testaus työvoimatoimistossa, koulutuskokeilut ja valmentava sekä kuntouttava opetus ja ohjaus KELA:n tai työvoimatoimiston kautta tai esim. HOJKS:eista johtuva yhteistyötarve ammatillisten erityisoppilaitosten kanssa (esim. Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus, Kiipulan ammattiopisto ja Keskuspuiston ammattiopisto). Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ohjaus tehdään tiiviissä yhteistyössä huoltajien kanssa.

Lukion osalta tukitoimenpiteet tehdään opettajien, rehtorin ja oppilaanohjaajan päätöksellä. Lukio käyttää HERO:n (Helsingin seudun erilaiset oppijat) testausta. Erillistä tukiopetusta lukio ei tarjoa. Itsenäistä opiskelumateriaalia opiskelija saa kunkin aineen opettajalta.

2.6 Niveltäminen, yhteistyö ja ajoitus

Koulutuksellisissa nivelvaiheissa avaintekijöitä siirtymisen onnistumiselle ovat yhteistyö, ajoittaminen, tiedottaminen, oppilasta koskevan tiedon siirto sekä tukioppilas-, tutor- ja tulevaisuudessa mentortoiminta.

Opinto-ohjauksen onnistumiseksi tehdään yhteistyötä huoltajien, eri oppilaitosten (edeltävien, saman asteen ja seuraavien oppilaitosten) sekä oppilaitosten ulkopuolisten tahojen kanssa (mm. yritykset, sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijat).

Seuraavan oppilaitoksen mahdollisuudet edistää opiskelijan kouluttautumista hattuun tutkintoon edellyttää ennakkotietoja ja opiskelijan tutustumista tulevaan oppilaitokseen. Oppilaita koskeva tiedon vaihto tulee aloittaa jokaisessa nivelvaiheessa riittävän ajoissa. Peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheessa tiedon vaihto aloitetaan jo perusasteen päättövaiheen (8.-9. lk) aikana ja tehostetaan ennen yhteishaun ensimmäistä vaihetta mm. joustavaa hakua varten.

2.7 Tiedottaminen

Opinto-ohjaajat tiedottavat oppilaille ja heidän huoltajilleen koulutusmahdollisuuksista, painotuksista, opiskelun sisällöistä ja valintojen suorittamisesta seuraavaa koulutusvaihetta varten.

2.8 Tukioppilas-, tutor- ja mentor-toiminta

Tiedottamisessa, markkinoinnissa ja uusien oppilaiden/opiskelijoiden alkuohjauksessa apuna toimivat myös tukioppilaat, lukion ja ammattiopiston tutorit ja tulevaisuudessa myös mentorit. Tukioppilas- ja tutortoiminta on kaikissa oppilaitoksissa jo olemassa olevaa käytäntöä. Tukioppilaat ovat 7. ja 8. luokan kevätlukukaudella

valittuja ja koulutettuja oppilaita, jotka 8. ja 9.-luokkalaisina ottavat vastaan syksyn uudet 7. luokat. Tutoropiskelijat ovat toisen asteen ensimmäisenä keväänä valittuja ja koulutettuja opiskelijoita, jotka auttavat mm. Mäntsälän lukioon hakeneita 9. luokkalaisia ainevalintojen ja työjärjestysten teossa ja syksyllä koulun alkaessa uuteen taloon tutustumisessa ja sopeutumisessa. Kolmannelle vuodelle siirtyessään heistä tulee mentoreita, jotka avustavat tarvittaessa seuraavien tutoreiden koulutamisessa ja toimivat esikuvina uusien opiskelijoiden vastaanottamisessa.

2.9 Oppilas-/opiskelijahuollollisen tiedon siirto

Erityistä tukea tarvinneiden oppilaiden hakeutumisesta/siirtymisestä seuraavaan opiskeluvaiheeseen tiedotetaan ennakkoon vastaanottavaa oppilaitosta, jotta varhainen puuttuminen olisi mahdollista. Vastaanottava oppilaitos pystyy täten jo keväällä tai ainakin heti syksyllä luomaan tarvittavia tukitoimia. Tiedon siirtoa helpottamaan järjestetään niveltämiskokouksia. Tiedon siirtoa varten on myös kehitetty yhtenäinen lomake uudelle oppilaitokselle (liite). Siirtymisvaiheessa tehdään tiivistä yhteistyötä oppilaiden huoltajien kanssa.

3 PERUSKOULUN JA TOISEN ASTEEN YHTEISTYÖ

Ohjauksen muistilista

1.-6. luokat

- mahdollisten oppimisvaikeuksien ja vahvuuksien kartoittamista
- vuosiluokkien 3–6 aikana aloitetaan tutustuminen ammatteihin ja työelämään.
- oppilaalle annetaan tarvittaessa henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tukemiseksi ja erilaisista arkielämän kysymyksistä selviämiseksi
- 6. luokalla vanhempainilta yläkoulussa
- opo ja tukioppilaat vierailevat 6. luokkalaisten luona keväällä
- 6. luokkalaiset käyvät mahdollisuuksien mukaan koulupäivän aikana tutustumassa yläkoululle
- ala- ja yläkoulujen opettajien ja erityisopettajien välillä pidetään siirtopalaveria, joissa välitetään mahdollisia ennakkotietoja yläkoululle

7. luokka

- vierailuja ammatillisen toisen asteen eri osastoilla eri aineiden oppituntien aikana (esim. kotitalous, tekninen työ)
- vierailuja alueen yrityksiin eri oppiaineiden tunneilla esimerkiksi kevätlukukauden aikana
- tutustuminen koulun keittiön toimintaan (2 h 2 pv:nä lukuvuoden aikana, Riihenmäen koulu)
- nivel-vaiheen kysely

8. luokka

- luokkaopetuksena keväällä omaan toiveammattiin tutustuminen kirjallisen, video-, internet- tms. materiaalin perusteella, koulutusrakenne, toisen asteen oppilaitokset, koulutusalat ja opintolinjat kursorisesti
- oppilaan henkilökohtainen ohjaus ja ryhmäohjaus huhti-toukokuun aikana
- TET ja Teho-TET (1 viikko)
- tutustuminen koulun keittiön toimintaan (Kahtena päivänä lukuvuoden aikana)
- yritysvierailuja, tietoiskuja jatko-opinnoista, työelämästä ja kummioppilastoitinnasta
- mahdollisuus henkilökohtaiseen oppilaitosvierailuun
- erityistä tukea tarvitsevien ja muista syistä ammatinvalinnanohjausta tarvitsevien oppilaiden mahdollisuuksien ja ammatinvalinnanohjauksen tarpeen määrittäminen. Mahdollinen ohjaaminen ammatinvalinnanohjaukseen ja tarvittaessa eteenpäin koulutuskokeiluun. (työvoimatoimisto, Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus jne.)
- Ehnroosin koulun oppilailla toimintapäivä huhti-toukokuussa: toisen asteen ammatillisen koulutuksen eri aloihin tutustuminen käytännön toiminnan avulla. Vanhempainyhdistys on perinteisesti järjestänyt tilaisuuden yhdessä Keuda Mäntsälän kanssa.

9.luokka ja toinen aste: Keuda Mäntsälä ja lukio

9.luokka	TOINEN ASTE: KEUDA MÄNTSÄLÄ/LUKIO
ELO-SYYSKUU	
<ul style="list-style-type: none"> - Oman urasuunnitelman hahmottelua - Henkilökohtainen ohjaus alkaa - Keuda Mäntsälän tutorit ja mentorit esittelevät opintoja luokittain 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhdistelmäopiskelijoiden ohjaus heti ammatillisen koulutuksen alussa ennen lukio-opetuksen alkua - 1. niveltämiskokous - Toisella asteella aloittaneet erityistä tukea tarvitsevat oppilaat ja siirto – HOJKS:it, erityisopettajat, kuraattori, terveydenhoitajat kokoontuvat tarpeen mukaan - Ammattiopiston vanhempainilta ensimmäisen vuoden ja yhdistelmäututuksen ja erityisryhmien opiskelijoiden vanhemmille ja opiskelijoille - Lukion aloittavien henkilökohtainen ohjauskierros lukio-opintojen suunnittelun ja alustavan urasuunnittelun näkökulmasta
LOKA-MARRASKUU	
<ul style="list-style-type: none"> - TET - Mahdollisuus tutustua myös 2. asteen ammatillisiin opintoihin ja lukioon - Keuda Mäntsälän tutorit ja mentorit esittelevät opintoja luokittain - Henkilökohtainen ohjaus jatkuu - Tutustumiskäyntejä eri oppilaitoksiin - Vierailuja esim. yrityksiin ja työvoimatoimistoon - Jatko-opinto-messuilta peruskoulun 9.luokkien oppilaille ja huoltajille 	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedotustilaisuus 9. lk:n huoltajille - Lukion avoimet ovet - Lukion tutoreiden/omon/opettajien infovierailu 9. luokissa tai mahdollisuuksien mukaan yhteinen tilaisuus kaikille 9. luokkalaisille eli yksi tilaisuus / koulu - Lukiossa abiturienttien jatkokoulutus–messuilla vierailu (Studia-messut) - Abiturienttien henkilökohtainen ohjaus yo-kirjoituksiin ilmoittautumisen ja urasuunnittelun näkökulmasta - Keuda Mäntsälän avoimet ovet
JOULUKUU	
<ul style="list-style-type: none"> - 1-3 päivän henkilökohtaisia tutustumisjaksoja Keuda Mäntsälän opintoihin kiinnostuneille - Erityisoppilaille 1 viikon tutustumisjaksoja ammattiopiston opintoihin 	<ul style="list-style-type: none"> - Abiturienttien vierailut Keuda Mäntsälässä kiinnostuneille

TAMMI-HELMIKUU	
<ul style="list-style-type: none"> - Henkilökohtainen ohjaus - Seniori-päivä (jatko-opintojen ja urasuunnittelun teemapäivä) helmikuussa 	<ul style="list-style-type: none"> - Abiturienteilla toisen asteen yhteishakuvaihe - Abiturienteilla Seniori-päivä ja tehostettu opinto-ohjauksen päivä
MAALISKUU	
<ul style="list-style-type: none"> - Henkilökohtainen ohjaus - Ainevalintakortin täyttö lukioon - haku jopo-luokalle - haku Ammattistartti – koulutukseen 15.3. – 19.6. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lukiolla jatkavien opiskelijoiden yo –tutkinnon hajauttamisen ohjaus ja urasuunnittelun ohjaus, aloittavilla seuraavan lukuvuoden ainevalinnat em. näkökulmat huomioon ottaen - Abiturienttien ohjaus ammattikorkeakoulu- ja yliopistohauissa - 8 lk:n tet ja teho-tet jaksot ammattiopiston ja yritysten yhteistyönä
Yhteishaku päättyy maaliskuun puolivälissä	
HUHTI – TOUKOKUU	
	<ul style="list-style-type: none"> - 2. niveltämiskokous: (toukokuu) Peruskoulun opot, rehtorit, erityisopettajat ja tarvittaessa terveydenhoitajat välittävät ennakkotietoja toiselle asteelle pyrkineistä oppilaisista toisen asteen opoille - Abiturienttien jatkokoulutuksen ohjaus jatkuu - Lukioon 1. ja 2. sijalla hakeneiden kurssitarjottimen täyttöä lukion opon ja tutoreiden opastuksella
Yhteisvalinnan tulokset tulevat kesäkuun puolivälissä.	
JÄPÄ –jälkiohjauspäivä yhteisvalinnan tulosten julkaisemisen jälkeen, perusopetuksen opinto-ohjaajat ja toisen asteen opinto-ohjaajat.	

Mäntsälän ja lähialueiden toisen asteen oppilaitosten yhteistyö

Toisen asteen opiskelija voi Mäntsälässä valita opintoja toisen asteen oppilaitoksesta, kuten esimerkiksi Keuda Mäntsälästä kokonaisen jakson mittaisina moduuleina, lukion opiskelija myös yksittäisiä kursseja tai jaksoja toisesta lukiosta, esimerkiksi kesälukioista ja Keuda Mäntsälästä sekä kaikki toisen asteen opiskelijat yksittäiskursseja aikuislukiosta. Ammattiopiston opiskelija voi myös halutessaan valita yksittäisiä kursseja lukiosta. Tavoitteena on tällöin tutustua erilaisiin opintoihin esim. ammatinvalintasuunnitelmien tueksi, laajentaa valinnaisuutta työkokemuksen tai yleissivistyksen osalta, suorittaa ylioppilastutkinto ammattiopintojen lisäksi tai hankkia kaksi toisen asteen päättötodistusta (ammattillisen ja lukion tai kahden ammatin pätevyys) tai suorittaa lukuvuoden aikana rästiin jääneitä kursseja.

Yksilölliset valinnat suoritetaan ja opiskelu järjestetään vasta toisen asteen opintojen alettua oman pääkoulun opinto-ohjaajan kanssa suunnitellen. Yhdistelmäopintoihin on tavoitteena kehittää, erityinen ohjausjärjestelmä lomakkeineen (Liitteenä)

nä), joka esitellään toisen asteen kaikille opiskelijoille aina lukuvuoden alussa. Tavoitteena on kehittää opintojen suunnitteluun ja seurantaan myös verkkopohjainen lomake.

4 OPPILAITOSTEN YHTEISTOIMINNAN KEHITTÄMISHAASTEITA

Seuraavia yhteisiä ohjauksen aihealueita on arvioitu ja päätetty kehittää oppilaitosten välisessä yhteistyössä:

- työnjako eri toimijatahojen välillä
- siirtymä-/nivellyskäytännöt (kokoukset, lomakkeet jne.)
- markkinointi ja tiedottaminen
- aikataulukysymykset
- oppilas-/opiskelijahuollon moniammatillinen yhteistyö
- erityistä tukea tarvitsevien huomioonottaminen
- tukioppilas-/tutor-/mentorkoulutuksen ja -toiminnan yhteistyö
- horisontaalinen ja vertikaalinen oppilaitosyhteistyö ja tiedonsiirto
- muiden yhteistyötahojen hyödyntäminen (kodit, työelämä, kunnan yrityskeskus työvoimaviranomaiset, Kela ym.)
- kansainvälistymisen huomioonottaminen
- tieto- ja viestintätekniikan monipuolinen hyödyntäminen ohjauksessa/ verkkopohjainen opintojen suunnittelu VPOS

4.1 Toiminnan kehittäminen Mäntsälässä

Ohjausmallia hiotaan jatkuvasti oppilaitosten välisenä yhteistyönä. Säännöllisissä tapaamisissa vahvistetaan yhteistyön pysyvyyttä ja tiedon kulkua. Tutor- ja mentor-toimintaa kehitetään ja lujitetaan oppilaitoksissa.

4.2 Tietotekniikkaratkaisuja opinto-ohjaukseen

Koulujen tulee huomioida opinto-ohjauksen tietoteknillinen tarve oppituntityöskentelyssä, henkilökohtaisessa ohjauksessa ja tiedonhaussa.

Mäntsälän oppilaitokset ovat mukana Keski-Uudenmaan verkkokoulun KUVK:n toiminnassa. KUVK koordinoi ja kehittää alueemme verkko-opetusta ja verkko-opetusmateriaalia ja toivoo yhdyshenkilöitä kustakin oppiaineesta, myös opinto-ohjauksesta.

Kukin koulu pyrkii luomaan kotisivujensa yhteyteen opinto-ohjauksen sivut asianmukaisine linkkeineen.

Yhteishakujärjestelmä muuttuu sähköiseksi 2008 kevään hausta alkaen. Tämä lisää myös tietotekniikan tarvetta ohjauksessa.

4.3 Opettajien yhteistyön kehittäminen

Peruskoulujen ja lukion opettajien yhteistyötä Keuda Mäntsälän kanssa pyritään vahvistamaan. Tavoitteena on lisätä peruskoulujen ja lukion opettajien tietämystä ammatillisen puolen koulutustarjonnasta. Myös opettajavaihdon mahdollisuutta tulisi selvittää.

4.4 Oppilas-/opiskelijahuolto

Oppilashuoltotyön tavoitteena on, että jokainen saisi opintonsa päätökseen mahdollisista ongelmistaan huolimatta. Erityistä tukea tarvitsevat niin perus- kuin toisella asteella ainakin ne, joilla on oppimisvaikeuksia, mielenterveysongelmia, fyysisiä rajoitteita, kulttuuri- ja kieliongelmiä, päihdeongelmia ja sosiaalisia ongelmia.

Oppilashuoltoryhmän kokouksia pidetään kaikissa oppilaitoksissa säännöllisesti. Oppimisvaikeuksia omaaville järjestetään opetussuunnitelman määrittelemiä tukitoimia oppilaitoksen mahdollisuuksien puitteissa. Muiden henkilökohtaisten ongelmien hoitamisessa oppilashuoltohenkilöstön apuna voi olla mm. Järvenpään psykiatrisen poliklinikka, Päihdepysäkki, Mäntsälän kunnan monialainen vastaanottoryhmä, Mäntsälän kunnan päihdetyöntekijä tms. yhteistyötahot.

Oppilashuoltotyössä joudutaan yleisen vaitiolovelvollisuuden lisäksi ottamaan huomioon erityisesti toisella asteella myös täysi-ikäiseksi tulon aiheuttamat muutokset asioitaessa mm. kodin kanssa. Tarvittaessa voidaan pyytää kirjalliset luvat asianomaisilta.

4.5 Vanhempainiltatoiminnan kehittäminen

Vuosittain järjestetään yhteinen messutapahtuma (jatko-opintoilta) 9.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen. Illan aikana on infotilaisuus yhteishausta, sekä lähialueen toisen asteen koulutusten messutyypinen esittely.

Ammattiopistossa vanhempainillat järjestetään yleisopetuksen ja erityisryhmien opiskelijoiden vanhemmille eri iltoina. Myös yhdistelmätkinon suorittajille ja heidän vanhemmilleen järjestetään (oman alan vanhempainillan lisäksi) erillinen

tiedotus- ja keskustelutilaisuus, jossa mukana ovat sekä lukion että Keuda Mäntsälän rehtorit, opinto-ohjaajat ja opiskelijoiden opintoalojen opettajat.

Vanhempainiltojen ohjelmarakennetta pitäisi pyrkiä kehittämään pelkästä tiedottavasta enemmän keskustelevampaan ja vuorovaikutteisempaan toimintaan ja luomaan järjestelmä, minkä avulla parannetaan vanhempien / huoltajien aktiivisuutta ja mahdollisuutta osallistua yhteistyöhön.

4.6 Oppilasta koskevan tiedon siirtäminen

Kouluterveydenhuollosta ja muusta oppilashuollosta vastaavat sekä opetuksen järjestämisestä vastaavan toimielimen jäsenet saavat salassapitosäännösten (PoL 40§) estämättä antaa toisilleen ja koulutuksesta vastaaville viranomaisille opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tämän tueksi vanhemmilta pyydetään heidän tarpeelliseksi katsomaansa informaatiota opiskelijasta (liite).

4.7 TET:n kehittäminen

Peruskoululaisten työelämäntutustumisjakson (TET) pidennystä 9. luokalla kaksi viikkoa kestäväksi tulisi tutkia. Oppilaat voisivat tällöin halutessaan käyttää toisen viikoista ammatilliseen koulutukseen tutustumiseen.

Mäntsälän kunnan yrityskeskuksen (Mäntsälän yrityskehitys Oy) kanssa pyritään aloittamaan yhteistyötä uusien yritysten aktivoimiseksi mukaan TET-toimintaan, jotta kasvavalle peruskoululaisten määrälle olisi tarjolla lisää monipuolisia työelämäntutustumispaikkoja.

Yhteistyö Teho-TET-toiminnalle on aloitettu Taloudellisen tiedotustoimiston Backstageprojektin avustuksella. Jatkossa pyrimme suunnittelemaan ja toteuttamaan Teho-TET-jaksoja suoraan ammattiopiston, peruskoulujen ja paikallisten yritysten yhteistyönä.

4.8 Ryhmäytymisen kehittäminen

Oppilaitokset ovat kehittäneet oppilaan uuden opiskeluvaiheen alkusopeutumisen tueksi erilaisia ryhmäytymiskäytäntöjä. Ryhmäytymisestä vastaavien henkilöiden tulisi koota yhteen käytössä olevat menetelmät ja pohtia niiden jatkuvuutta seuraavalla kouluasteella.

Opetus- ja ohjaushenkilöstön valmiuksia toteuttaa ryhmäytymistä voidaan tukea esimerkiksi koulutuksella. Lisäksi olisi hyödyllistä pohtia kuinka ryhmäytymisessä voitaisiin tehdä yhteistyötä, jotta hyväksi havaittuja käytänteitä voidaan välittää kaikkien oppilaitosten käyttöön ja näin mahdollisesti tuoda tehokkuutta ja säästöä kaikkien toimintaan.

5 LOPPUSANAT

Tämän työn lähtökohtana on ollut perus- ja toisen asteen lainsäädännön sekä opetussuunnitelman uudistuminen.

Mäntsälän alueen koulujen ohjaushenkilöstön innostuneisuudella ja opetushallituksen kehittämishankkeen tuella toivomme löytämiemme kehityskohteiden päätyvän osaksi toimintamalliamme. Ennen uuden toimintakulttuurimme vakiintumista joudumme tekemään vielä paljon työtä. Työ on jatkuva prosessi, jossa olemassa olevia käytäntöjä punnitaan ja tarkennetaan säännöllisellä yhteistyöllä.

Mäntsälän toimintasuunnitelman pohjana on käytetty Keravan yhteistyösuunnitelmaa, josta lämmin kiitos Keravan ohjauksen henkilöstölle.

LUPA KOULUTUKSEEN TUTUSTUMISEEN

Oppilailla on mahdollisuus käydä itsenäisesti tutustumassa oppilaitokseen koulupäivän aikana, mikäli poissaolo ei erityisesti hankaloita koulunkäyntiä. Vierailuja voidaan järjestää oppilaitosten avointen ovien päivänä, tai opon erikseen sopimana ajankohtana.

Täytä alla oleva lomake ja palauta se opolle ENNEN vierailua!

Oppilas _____ luokalta _____
tutustuu oppilaitokseen

_____

___ / ___ _____, klo _____ - _____ / koko koulupäivän.

Oppilas saa käydä tutustumassa oppilaitokseen koulupäivän aikana mutta tutustuminen tapahtuu huoltajan vastuulla ja kustantamana, mukaan ei lähde opettajia.

Oppilaan kulkeminen oppilaitokseen tapahtuu huoltajan kyydillä / itsenäisesti julkisilla kulkuneuvoilla.

_____
Huoltajan allekirjoitus

_____
Oppilaan allekirjoitus

KOULUTUKSEEN TUTUSTUMINEN

Oppilaan nimi: _____

Luokka: _____

Oppilaitos ja koulutusala johon tutustuin:

_____

Kertomus päivän tapahtumista. Mitä tein? Mitä opin? Haluanko opiskelemaan tätä alaa?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

_____/_____
pvm   Oppilaitoksen opettajan allekirjoitus

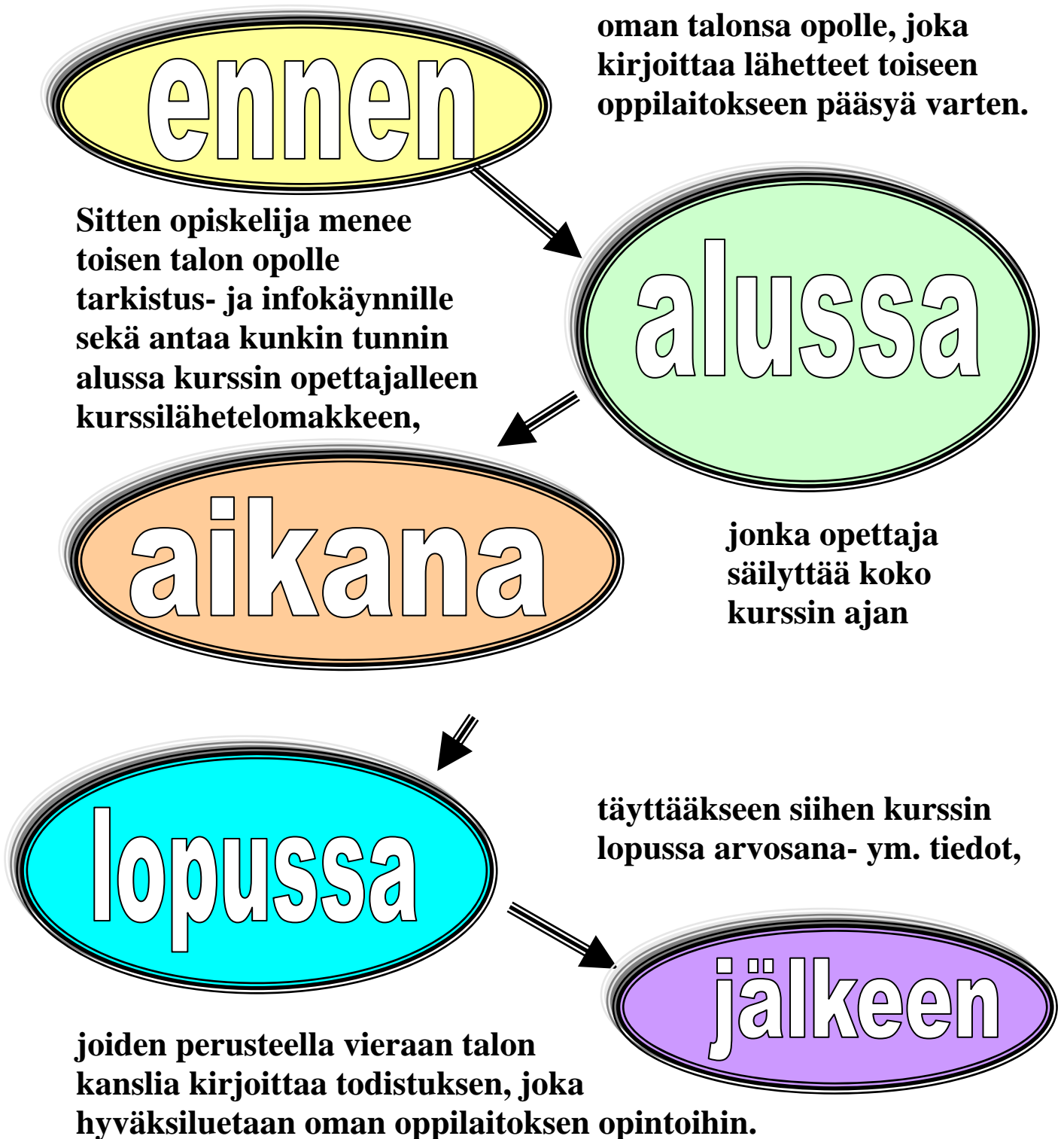
Opettajan palaute:

_____
_____
_____
_____

Palauta täytettynä tutustumisen jälkeisenä päivänä oman oppilaitoksen opolle.

Mäntsälän toisen asteen yhteistyö

Kun opiskelija kiinnostuu toisen oppilaitoksen opinto-tarjonnasta, hän menee info- ja neuvottelukäynnille

Toisessa oppilaitoksessa suoritettavat opinnot

Ohje: Jos opiskelija haluaa suorittaa opintoja toisessa oppilaitoksessa, voidakseen lukea kyseiset opinnot hyväkseen tässä koulussa, hänen tulee jättää tämä lomake asianmukaisesti täytettynä rehtorille.

Rehtori tai hänen määräämänsä opettaja päättää korvaavuudesta toiselta oppilaitokselta saamiensa tietojen perusteella. Toisessa oppilaitoksessa suoritettavat opinnot, hyväksytään korvaavuuden toteutuessa, opiskelijan opinto-ohjelmaan suoritusmerkinnällä.

Nimi: _____
Ohjausryhmä & luokanvalvoja/ryhmänohjaaja _____ / _____

Toinen oppilaitos, jossa on suoritettu opintoja: _____
Toisen oppilaitoksen yhteishenkilö/puhelinnumero: _____

Lyhyt kuvaus toisessa oppilaitoksessa suoritettavien opintojen aihepiiristä, sisällöstä, laajuudesta ja ajankohdasta: _____
_____

Mitä tämän koulun kursseja opiskelija haluaa toisessa oppilaitoksessa suoritettavilla opinnoilla korvata: _____
_____

Päiväys: _____
Opiskelijan allekirjoitus: _____

O hakemus hyväksytään seuraavin korvaavuuksin: _____
_____

O hakemusta ei hyväksytä, koska: _____
_____

Rehtorin /opettajan allekirjoitus: _____

Opiskelija on toisessa oppilaitoksessa saamallaan alkuperäisellä todistuksella osoittanut suorittaneensa hakemuksensa mukaiset opinnot. Alkuperäisestä todistuksesta on kopio tämän lomakkeen liitteenä.

O nämä toisessa oppilaitoksessa suoritettavat opinnot korvaavat seuraavat kurssit (esim. EN01 & 02)

O nämä toisessa oppilaitoksessa suoritettavat opinnot eivät korvaa nimenomaisia kursseja, mutta lasketaan opiskelijan kokonaiskurssimäärään ja merkitään päättötodistukseen seuraavalla oppiainmerkinnällä/ kurssimäärällä _____

Päiväys: _____
Rehtorin / opettajan allekirjoitus: _____

TIEDOTE UUELLE OPPILAITOKSELLE

Tämän lomakkeen avulla on tarkoitus välittää opiskelijatietoja vastaanottavaan oppilaitokseen helpottamaan nuoren henkilökohtaisen opiskeluohjelman suunnittelua heti opintojen alettua. Antamanne tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

Opiskelija	Ikä
Hakeminen; koulutusala	
1. toive	2. toive
3. toive	4. toive
5. toive	
Työelämään siirtyminen	

<p>Opiskelumenesitys</p> <p>☐ erinomainen</p> <p>☐ hyvä, ei erityistä kommentoitavaa</p> <p>☐ tyydyttävä</p> <p>☐ heikko</p> <p>☐ hojks _____</p> <p>☐ vapautus seuraavista aineista _____</p> <p>Ohjaustarve, mihin asioihin toivoisitte koulun kiinnittävän erityistä huomiota ohjattaessa nuorta hänen opinnoissaan</p>
<p>Terveydelliset asiat</p> <p>☐ Liitteenä _____</p>
<p>Muuta huomioitavaa</p> <p>☐ Liitteenä henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma</p>

_____ . _____ 20__

_____

Lähettävän koulun edustaja

_____

Opiskelija

_____

Opiskelijan huoltaja

Tämän suunnitelman päivityksiä ovat tehneet seuraavat henkilöt:

Mäntsälän lukio

Raili Laitinen 31.7.2005 asti

Joonas Kuokkanen 1.8.2005 alk.

Keuda Mäntsälä, kk

Eija Toivanen 31.7.2006 asti

Jukka Jyrkinen 1.8.2006 alk.

Keuda Mäntsälä, Saari

Veli-Matti Antikainen 1.8.-22.12.2005

Jukka Maja 1.8.2006 alk.

Ehnroosin koulu

Heidi Pirhonen 31.7.2005 asti

Päivi Palviainen 1.8.2005 alk.

Mirjami Vänskä 1.8.2005 – 31.7.2006

Kirsi Viitaila 1.8.2006 alk.

Riihenmäen koulu

Leila Ahlqvist 31.7.2005 asti

Arja Tuusjärvi-Eloranta 1.8.2005 alk.

Lasse Herrala 1.8.2005 alk

